

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/103/2018
Identifikačné číslo spisu:	1416206174
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Danica Kočíčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1416206174.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletú K. B., narodenú XX. augusta XXXX, bývajúcú u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom v Bratislave, Vázovova 7/A, dieťa rodičov: matky J.. V. B., bývajúcej v A., S. XX a otca J.. V. B., trvale bytom v A., S. XX, zastúpeného JUDr. Petrom Arendackým, advokátom so sídlom v Bratislave, Železničiarska 13, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava II, Kvetná ulica č. 13, o návrhu na schválenie právneho úkonu, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 61 P 136/2016, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 440/2017 z 24. októbra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2017 sp. zn. 11 CoP 440/2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 27. apríla 2017 schválil právny úkon opatrovníka maloletej K. B. - Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ktorým dal opatrovník maloletej v mene maloletej súhlas na trestné stíhanie otca maloletej J.. V. B. v trestnej veci vedenej Okresným riaditeľstvom PZ Bratislava IV, odbor kriminálnej polície, ČVS: ORP-377/1-VYS-B4-2016.

2. Na odvolanie otca maloletej K. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 24. októbra 2017 sp. zn. 11 CoP 440/2017 potvrdil ako vecne správny podľa § 378 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2016 Z.z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 27. apríla 2017 č. k. 61 P 136/2016-71. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že prvoradým poslaním každého súdu konajúceho vo veci starostlivosti o maloletých je ochrana práv maloletého dieťaťa, ktorú je súd povinný poskytnúť maloletému dieťaťu aj proti vôli jeho rodiča. Zdôraznil, že právom maloletého dieťaťa je, aby bol každý kto sa voči nemu dopustil protiprávneho konania zákonným spôsobom potrestaný, a to bez ohľadu na príbuzenský pomer. Súd prvej inštancie v konaní dodržal procesný postup a nedopustil sa žiadnych odvolateľom mu

vytýkaných procesných pochybení.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletej (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na § 420 písm. f /CSP argumentujúc tým, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vadám, ktorých dôsledkom je, že na strane dovolateľa bolo porušené právo na spravodlivý proces a to z toho dôvodu, že súd prvej inštancie nevyhotovil o výsluchu maloletej zvukový záznam, ba dokonca nevyhotovil ani zápisnicu. Písomný záznam vyhotovený z výsluchu maloletej nemožno považovať za listinu preukazujúcu výsluch maloletej, pretože nie je ňou podpísaný. Mal za to, že v dôsledku nevyhotovenia zvukového záznamu bol vylúčený z akejkoľvek možnosti vyjadriť sa k tomuto dôkazu a oboznámiť sa so skutočným priebehom jeho vykonávania.

4. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava - kolízny opatrovník maloletej - vo vyjadrení k dovolaniu otca maloletej uviedol, že odporúča dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu „potvrdiť“.

5. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vo vyjadrení k dovolaniu otca maloletej poukázala na § 38 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilného mimosporového poriadku a uviedla, že z výsluchu maloletej bol spísaný záznam, ktorý je súčasťou spisu, s ktorého obsahom oboznámila sudkyňa otca maloletej na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 27. apríla 2017, kedy bol otcovi maloletej tento záznam aj krátkou cestou doručený. Mala za to, že otcovi maloletej nebola obmedzená možnosť vyjadriť sa k tomuto záznamu, keďže sa po jeho prevzatí k nemu aj vyjadroval a navrhol aj vykonanie ďalších dôkazov.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 CSP), na to oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie dovolateľa je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) aj dôvodné, pretože ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej alebo proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 C.s.p., potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej zo zmätočností vád uvedených v tomto ustanovení znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

7. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym

poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

10. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožnil, namietal porušenie tých procesných ustanovení okresným súdom, ktoré sa týkajú spôsobu vykonávania dôkazov z hľadiska zachytenia ich obsahu do určitej konkrétnej formy - do zvukového záznamu, prípadne do formy zápisnice, tak ako to vyplýva z ustanovenia § 98 a § 99 CSP a v nadväznosti na to, nemožnosť vyjadriť sa k dôkazu - výsluch maloletej, vykonanému okresným súdom v súvislosti so zistením jej názoru na udelenie súhlasu s trestným stíhaním otca.

11. Podľa § 187 ods. 1 a 2 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazný prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a ohliadka. Ak nie je spôsob vykonávania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

12. Podľa § 98 ods. 1 a 2 CSP, o procesných úkonoch, pri ktorých súd koná so stranou alebo vykonáva dokazovanie, sa vyhotovuje záznam technickým zariadením určeným na zaznamenanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý sa po skončení pojednávania pripojí k súdnemu spisu alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je záznam uložený. Ak strana požiada súd o kópiu záznamu, súd ju vydá bezodkladne. Podrobnosti ustanoví všeobecne záväzný predpis, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti.

13. Podľa § 99 ods. 1 a 2 CSP, ak to súd považuje za vhodné a účelné, spisuje sa o procesných úkonoch aj zápisnica. V zápisnici sa najmä označí prejednávaná vec, uvedú sa prítomní, opíše sa priebeh procesného úkonu a uvedie sa podstatný obsah prednesov a výroky rozhodnutia. Ak strana súd požiada o kópiu zápisnice, súd ju vydá bezodkladne. Podrobnosti ustanoví všeobecne záväzný predpis, ktorý vydá ministerstvo spravodlivosti.

14. Z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku (ktoré bol súd v procese vykonávania predmetného dôkazu aplikovať v zmysle ustanovenia § 2 zákona č. 161/2015, Civilného mimosporového poriadku) vyplýva postup, ktorý je súd povinný dodržať pri vykonávaní dôkazov. Zachytenie vykonaného dôkazu do určitej konkrétnej formy má svoj význam z hľadiska práva účastníka konania vyjadriť sa k vykonanému dôkazu. Toto právo sa uskutočňuje spravidla tak, že súd bezprostredne po vykonaní každého dôkazu umožní účastníkovi, aby sa k nemu vyjadril a aby uviedol všetko čo pri hodnotení konkrétneho dôkazu považuje za významné. Právo účastníka konania vyjadriť sa k vykonanému dôkazu súvisí so zásadou priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov ako jednej zo základných zásad občianskeho súdneho konania, ktorú garantuje nielen Ústava Slovenskej republiky v článku 48 ods. 2 ale aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd v článku 6 ods. 1. Právo účastníka konania vyjadriť sa k vykonaným dôkazom vyplýva aj z judikatúry ESLP, ktorý opakovane vo svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že súčasťou koncepcie spravodlivého súdneho konania je právo účastníka konania byť oboznámený s vykonanými dôkazmi a právo vyjadriť sa k nim. Účastník konania preto musí mať možnosť oboznámiť sa s dôkazmi predloženými súdu, ako aj možnosť vyjadriť sa k existencii, obsahu a autenticite predložených dôkazov (rozsudok ESLP vo veci Krčmář v. Česká republika, § 42).

15. V prejednávanom prípade súd prvej inštancie pri vykonávaní dôkazu výsluchom maloletej K. B., uskutočneným dňa 19. apríla 2017 v budove ÚPSVaR v Bratislave na Svoradovej ulici za prítomnosti kolízneho opatrovníka, nepostupoval v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 98 ods. 1 CSP, keď namiesto vykonania záznamu z tohto výsluchu technickým zariadením, zaznamenal výsluch maloletej v listinnej forme, (ktorá nemá ani formu zápisnice v zmysle § 99 CSP), čím porušil ustanovenie § 98 ods. 1 CSP a dopustil sa vady konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá spočíva v tom, že výsluch maloletej K. B., vykonaný za účelom zistenia jej názoru na udelenie súhlasu s trestným stíhaním otca, nebol vykonaný zákonom predpísaným spôsobom. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že na

uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že dovolateľ bol s výsluchom maloletej, zachytením v písomnej forme - č.l. 60 spisu, (ktorá však nespĺňa zákonom požadované náležitosti, keďže zákon vyžaduje, aby bol pri vykonávaní dôkazu vyhotovený zvukový záznam, prípadne aj zápisnica) dňa 27. apríla 2017 oboznámený (č.l. 69 spisu), pretože len dôkaz vykonaný zákonom predpísaným spôsobom (§ 187 CSP) možno považovať za relevantný dôkaz, a) ku ktorému sa môže účastník konania relevantným spôsobom vyjadriť a b) ktorý je tak z hľadiska obsahového ako aj z hľadiska formálneho spôsobilý presvedčivým spôsobom prispieť k zisteniu skutkovému stavu veci, ktoré (zistenie) tvorí základ pre spravodlivé, správne a zákonné rozhodnutie v každom jednotlivom konkrétnom prípade.

16. So zreteľom na uvedené, dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 449 ods. 1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.